

Izvještaj o učešću ministra finansija na Trećem (3.) sastanku članica SZO Protokola za eliminaciju nezakonite trgovine duvanskim proizvodima (MOP3)

Ministar finansija Novica Vuković, na poziv dr Adriane Blanco Marquizo, šefice Sekretarijata SZO/ Okvirne konvencije za kontrolu upotrebe duvana (FCTC), učestvovao je na Trećem (3.) sastanku članica SZO Protokola za eliminaciju nezakonite trgovine duvanskim proizvodima (MOP3) koji se u periodu od 12. do 16. februara tekuće godine održao u Panama sitiju, u istoimenoj državi.

U okviru panela na viskom nivou, ministar Vuković bio je počasni izlagač, a svoje obraćanje učesnicima usmjerio je ka identifikovanju najozbiljnijih izazova i problema koji proističu iz upotrebe duvana. U tom kontekstu, ukazujući na aktuelnu epidemiološku situaciju, ministar je poručio da upotreba duvana predstavlja ozbiljan javnozdravstveni, ekonomski, ekološki i razvojni problem, koji dodatno usložnjava nezakonita trgovina duvanom.

Naglasio da je Vlada CG posvećena realizaciji međunarodnih obaveza koje proizilaze iz ratifikovanih konvencija uključujući SZO/ Okvirnu konvenciju za kontrolu upotrebe duvana (FCTC) i Protokol za eliminaciju nezakonite trgovine duvanskim proizvodima (Protocol), kroz insistiranje na sveobuhvatnom pristupu, multisektorskoj i prekograničnoj saradnji i partnerstvu. Nadalje, Ministarstvo finansija, kako je poručio, predano radi na daljem usaglašavanju akciznog kalendara sa EU akciznim kalendarom , kao i na unapređivanju kapaciteta sistema za sljedljivost cigareta (track / trace sistem) I preduzimanju drugih mjera u skladu sa preporukama ekspertske SZO/FCTC misije o ispunjavanju obaveza koje proizilaze iz Ratifikovanog protokola.

Ukazao da je problem nezakonite trgovine duvanom problem koji već duži period opterećuje Crnu Goru, kao integralni dio zapadnog Balkana, te da svake godine, upotreba duvana našu zemlju košta 7.3 % GDP-a. Rješavanje ovog problema, kako je poručio, pretpostavlja snažno liderstvo, političku posvećenost i regionalnu saradnju, a naponi na planu efikasne kontrole upotrebe duvana i nezakonite trgovine predstavljaju važan korak ka ubrzavanju EU integracija, zaključio je ministar.

Tokom posjete Panami, ministar Vuković je održao i niz značajnih i veoma uspješnih bilateralnih sastanaka:

1. Prvog dana posjete, 12. februara, održan je sastanak sa **šeficom SZO/FCTC Sekretarijata Adrianom Blanco Marquizo**, tokom kojeg je ministar Vuković zahvalio na pomoći koju ova organizacija pruža u jačanju nacionalnih kapaciteta za sprovođenje obaveza koje proizilaze iz ratifikovane FCTC Konvencije i Protokola, kao i uvođenju

sistema sledljivosti duvanskih proizvoda, koja između ostalog podrazumijeva i organizaciju studijske posjete petočlanog tima Ministarstva finansija i Uprave carina Velikoj Britaniji radi upoznavanja sa konkretnim iskustvom u planiranju i upravljanju sistemom sledljivosti (track / trace system). Ministar je izrazio očekivanje da će kroz implementaciju ovog sistema u Crnoj Gori biti obezbijeđeni veći prihodi i smanjena prevalenca upotrebe duvana, te predložio da se pod liderstvom Crne Gore iniciraju regionalne konsultacije između ministara finansija zemalja zapadnog Balkana u cilju produbljivanja saradnje na planu efikasnije kontrole upotrebe duvana i suzbijanja nezakonite trgovine. Planirano je da se u predstojećem periodu, kroz saradnju sa SZO/FCTC Sekretarijatom ovaj predlog operacionalizuje.

2. Sastanak sa **vice ministrom finansija Paname, Jorge L. Almengorom**, održan je 15. februara, a razgovor je fokusiran na mjere fiskalne politike i krucijalne intervencije u postpandemijskom svijetu neophodne za prevazilaženje izazova, uključujući podsticanje ekonomskog rasta, obuzdavanje inflacije, poboljšanje ambijenta za zapošljavanje, kao i digitalna tranzicija. Tokom sastanka, posebna pažnja posvećena je problemu suzbijanja nezakonite trgovine i potrebi osnaživanja saradnje i partnerstava na globalnom i regionalnom nivou. U tom smislu, učesnici sastanku razmijenili su relevantna iskustva, uključujući pitanje regulisanja slobodnih zona, značaja jačanja kapaciteta agencija za sprovođenje propisa, a posebno carinskih službi, kao i informatizacije procesa rada i prekograničnog uvezivanja. Tokom sastanka dogovoreno je iniciranje i pripremanje Memoranduma o saradnji, kao okvira za ciljano zajedničko djelovanje na planu suzbijanja nezakonite trgovine duvana.
3. Narednog dana, odnosno 16. februara, ministar Vuković se sastao sa **šeficom Kancelarije za borbu protiv prevara (OLAF) pri Evropskoj Komisiji Larom Dobinson**, koja je na samom početku sastanka, zajedno sa visokim predstavnicima EU pozdravila napore Vlade Crne Gore u cilju harmonizacije za pravnom tekovinom Evropske Unije. Oni su posebno istakli da EU cijeni evidentnu posvećenost Vlade CG ubrzanju procesa evropskih integracija, i izrazili spremnost da prodube i inteziviraju saradnju sa crnogorskom Vladom, konkretno Ministarstvom finansija, u oblasti borbe protiv nezakonite trgovine duvanom. Sagovornici su predložili modalitete za mobilisanje finansijskih resursa i tehničke podrške radi jačanja institucionalnih kapaciteta neophodnih za inteziviranje aktivnosti na suzbijanju nelegalne trgovine duvanom. Ministar Vuković je detaljno upoznao

predstavnik EU sa rezultatima rada Vlade CG u proteklom periodu od 100 dana. On je posebnu pažnju posvetio naporima i mjerama koje su preduzete na planu usklađivanja sa osnovnim međunarodnim standardima za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma i djelotvornost primjene tih standarda, zahvaljujući čemu se Crna Gora nije našla na „sivoj listi“ Manival-a. Ministar Vuković istakao je da je intencija Vlade Crne Gore stvaranje ukupnog ekosistema koji će počivati na principima vladavine prava, transparentnosti, odgovornosti, sa operativnim mehanizmima za suzbijanje nelegalne trgovine duvanom. U nastavku dijaloga, ministar je upoznao predstavnike EU sa koracima koje su u saradnji i uz podršku SZO/ FCTC Sekretarijata preduzeti na planu jačanja insitucionalnih kapaciteta za praćenje kretanja i pronalaska duvanskih proizvoda (T&T sistem) i njihovog usaglašavanja sa zahtjevima postavljenim Direktivom EU o duvanskim proizvodima. On je objasnio da kroz uspostavljanje operativnog kontrolnog mehanizma za praćenje i eliminaciju nezakonite trgovine duvanom biće obezbijedena bolja naplata poreza i smanjen upliv nezakonitih duvanskih proizvoda koji utiču na učestalost upotrebe duvana u zemlji. Kao izraz želje za produbljivanjem saradnje u ovoj oblasti, visoki predstavnici EU predložili su ministru Vukoviću da posjeti sjedište OLAF Kancelarije u Briselu i generalnog direktora OLAF kancelarije.

4. Posljednjeg dana posjete Panami, 16. februara, ministar Vuković sastao se sa **generalnom direktoricom Carine Paname, Tayrom Ivonne Barsallom** sa kojom je razgovarao o izazovima u carinskom poslovanju, posebno u dijelu suzbijanja nezakonite trgovine duvanom i ostalim robama. Ministar je imao priliku i da obiđe Nacionalnu kancelariju za carinsko poslovanje, i da se na licu mjesta upozna sa operativnim sistemom i informatičkom platformom koju tamošnje carinske vlasti koriste za potrebe praćenja i kontrole trgovine robama pomorskim i kopnenim putem.

Učešće ministra finansija Novice Vukovića na MOP3 sastanku bilo je i medijski praćeno kroz TV intervjuje tamošnjim nacionalnim TV stanicama, dok je domaća javnost posredstvom saopštenja bila informisana o ministrovim aktivnostima u Panami.

Organizaciju službene posjete i učešće ministra Vukovića na MOP3 sastanku, finansijski i tehnički podržala je SZO Kancelarija u Crnoj Gori.